

## **Концепція вільного програмного забезпечення в освітньому менеджменті**

Галушко О.І.<sup>(1)</sup>, Галушко І.М.<sup>(2)</sup>, Веселова С.І.<sup>(1)</sup>

(1) Придніпровська державна академія будівництва та архітектури,

(2) Національна металургійна академія України, olena\_galushko@ukr.net

Розглянуто загальну сутність контролінгу, доцільність та переваги впровадження контролінгу у вищих навчальних закладах. Підкреслено важливість розробки програмного забезпечення для систем контролінгу. Особлива увага приділена значенню вільного програмного забезпечення, перевагам його використання в освітньому менеджменті взагалі та у розробці програм для систем контролінгу зокрема.

Україна стала на шлях розвитку інформаційного суспільства. Постановою Кабінету Міністрів України утворено Міжгалузеву раду з питань розвитку інформаційного суспільства. За мету поставлено збільшення частки інформаційних комунікацій і більш глибоку інтеграцію у світовий інформаційний простір.

В системі освіти набуває актуальності проблема інтеграції інформаційних і педагогічних технологій. Для вирішення зазначеної проблеми в роботі [1] пропонується використання контролінгу.

Узагальнено контролінг можна визначити як цілеорієнтовану систему планування і контролю, яка забезпечує інтеграцію, системну організацію та координацію фаз процесу управління [2]. Тобто контролінг надає можливість керівникам усіх рівнів відстежувати досягнення встановлених цілей та співвідношення запланованих та фактичних значень показників. Це дозволяє підвищити ефективність управлінського процесу як в оперативному режимі, так і в стратегічній перспективі.

Оскільки контролінг є сучасним та ефективним управлінським інструментом, його використання в освітньому менеджменті дозволить підвищити ефективність організації навчання та конкурентоспроможність вищих учбових закладів. Впровадження елементів контролінгу в учбовий процес дозволить, щонайменше, вирішити дві задачі [1]:

1. Збільшити ефективність навчального процесу шляхом оптимального керування інформаційними потоками в системі “викладач-студент-деканат”;
2. Сформувані у студентів системний підхід до управління та розвинути практичні навички використання автоматизованих систем управління.

Переважною ознакою контролінгу є цілковите сполучення, тобто інтеграція інформаційних потоків. Ефективна організація інформаційних потоків неможлива без належного програмного забезпечення. Пріоритетним в цьому напрямку є, на нашу думку, використання вільного програмного забезпечення. Адже в Україні існують програми з контролінгу (зокрема, модуль “Бюджетування і контролінг” ERP системи “ІТ-Підприємство”; програмні продукти з контролінгу корпорації “Інталев” та інші), але всі вони, по-перше, орієнтовані на промислові підприємства та коме-

рційні організації, а по-друге, проекти з їх впровадження є дуже дорогими, як і вартість ліцензій.

Вільне програмне забезпечення (ВПЗ) отримує все більш широке розповсюдження в державних закладах різних країн: за результатами опиту Маастрихтського університету 49% респондентів у 12 країнах використовують ВПЗ. Найбільш важливими критеріями вибору програмного забезпечення є: потужність, безпека та низькі ліцензійні відрахування [3]. Роль вільного програмного забезпечення в державних установах країн СНД, зокрема в системі вищої освіти, також зростає.

До головних переваг вільного програмного забезпечення (ВПЗ) в системі освіти можна віднести:

1. Більш дешево, ніж в комерційних продуктів, вартість впровадження та технологічної підтримки, що робить ВПЗ конкурентоспроможним в ринкових умовах;
2. Гнучку модифікація та можливість доробки програмних продуктів відповідно до вимог користувачів, що є важливим фактором з огляду на різноманітність дисциплін, що викладаються, та багатопрофільність вищих навчальних закладів;

Невибагливість до існуючих ресурсів, що є також важливим фактором в умовах обмеженого фінансування державних вищих навчальних закладів.

Більш висока швидкість реакції на вимоги зовнішнього середовища сприяє постійному оновленню продуктів ВПЗ та швидкій модернізації систем, що є характерною ознакою інформаційного рівня розвитку суспільства та підкреслює відповідність концепції вільного програмного забезпечення вимогам часу. Наведені особливості ВПЗ розширюють межі інформаційного простору, завдяки цьому вільне програмне забезпечення є перспективним для використання в освітньому менеджменті взагалі та при розробці програмних продуктів для системи контролінгу зокрема.

### **Література**

1. Галушко Е.И., Галушко И.М., Веселова С.И. Использование контроллинга при подготовке специалистов в сфере информационных технологий // Збірник наукових праць VIII Міжнародної науково-практичної конференції “Новітні комп’ютерні технології”. - Київ-Севастополь, 2010. - с.100-101.
2. Майер Э. Контроллинг как система мышления и управления / Перевод с нем. Ю.Г. Жукова, С.Н. Зайцева; под ред. С.А. Николаевой. - М.: Финансы и статистика, 1993. - 92с.
3. Методические рекомендации по внедрению и использованию свободного программного обеспечения в образовательных учреждениях Российской Федерации. – М: Министерство образования и науки России, 2010. - 656 с.